

A8 Effecten van Klimaatverandering op de Binnenvaartsector

Olaf Jonkeren

Vrije Universiteit, De Boelelaan 1105, 1081 HV, Amsterdam, ojonkeren@feweb.vu.nl

Klimaatverandering en binnenvaart: Welvaartseffecten door lage waterstanden op de Rijn

Onderzoekslijn

Klimaatverandering → Vaker lage(re) waterstanden op de Rijn → Hogere transportprijs per ton in combinatie met inelastische vraag → Extra transportkosten voor de economie → Welvaartsverlies.

Onderzoeksvraag

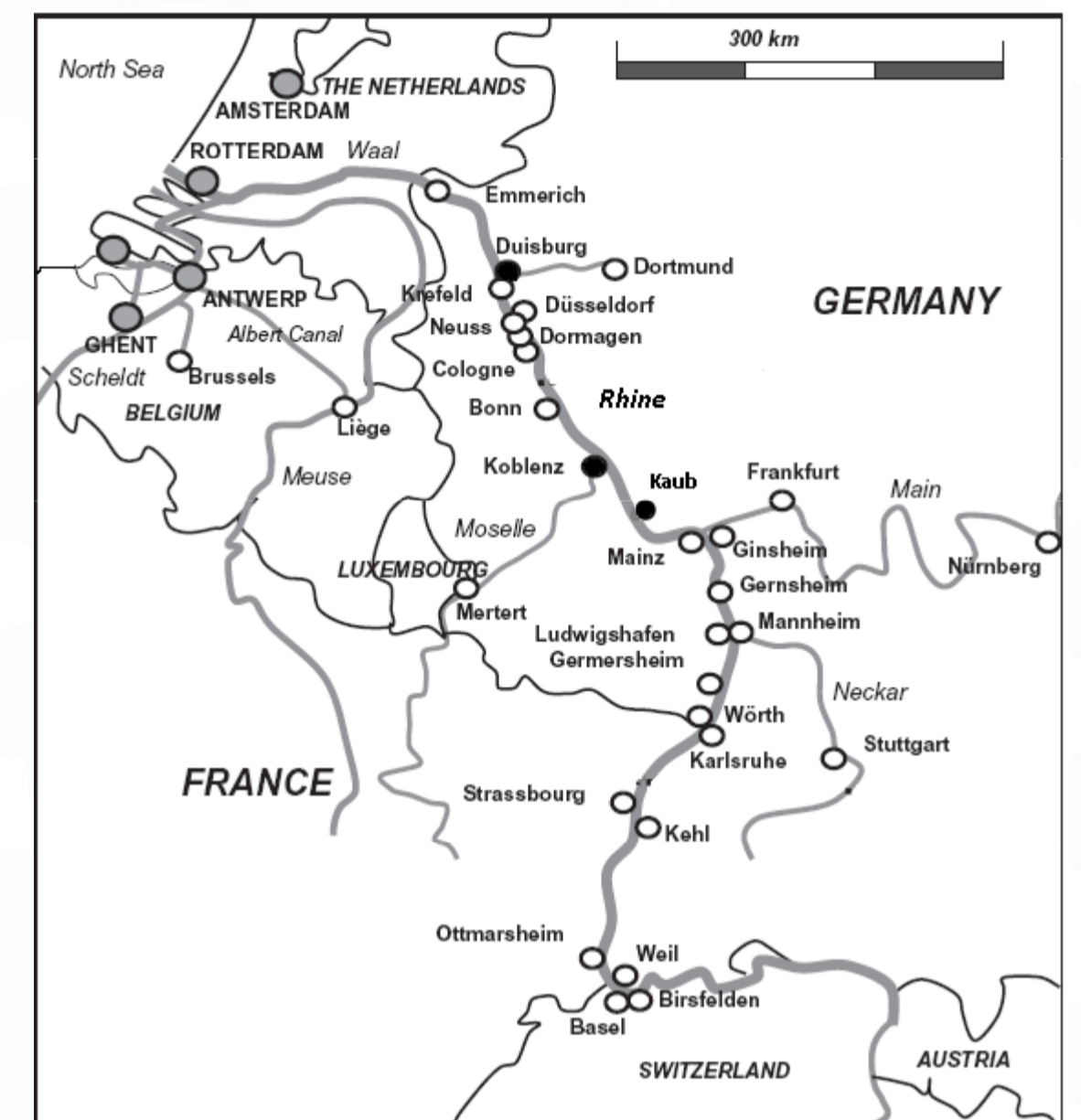
In welke mate zal klimaatverandering leiden tot een verandering van transportprijzen in de binnenvaart in het Rijnstroomgebied en wat is het effect op maatschappelijke welvaart?

Modellen

Econometrisch model: Schatting van de invloed van waterstanden op transport prijs per ton.
 Micro-economisch theoretisch model: Schatting van het effect van hogere transportkosten op maatschappelijke welvaart.

Resultaat

Welvaartsverlies in 2003 ligt tussen de 200 en 271 miljoen € (2003 is qua klimaat in Noordwest Europa representatief voor het meest extreme KNMI'06 klimaatscenario).

Modal split effecten door klimaatverandering: Effect van lage waterstanden op de competitieve positie van de binnenvaartsector

Onderzoekslijn

Hogere transportprijs per ton in combinatie met inelastische vraag → Binnenvaart wordt duurder ten opzichte van weg- en spoorvervoer → Mogelijk verlies van marktaandeel binnenvaart in vrachtvervoer.

Onderzoeksvraag

In welke mate zal klimaatverandering leiden tot een verandering in de modal split in het Rijnstroomgebied?

Model

Software model dat geschikt is voor gedetailleerde analyse van goederentransport over uitgebreide multimodale netwerken.

Resultaat

In het meest extreme KNMI'06 klimaatscenario zal de binnenvaart in het Rijnstroomgebied (marktomsang is ongeveer 189 miljoen ton per jaar) ongeveer 5% aan vracht verliezen aan weg en spoor.

Lage waterstanden en onbalans in handelspatronen in de binnenvaartsector: Interacties en transportprijzen

Onderzoekslijn

Een onbalans in binnenvaartstromen zorgt voor verschillen in transportprijzen voor vervoer in verschillende richtingen en lage waterstanden leiden tot hogere transportprijzen → Prijsverhoging door lage waterstanden is mogelijk niet gelijk over de ruimte.

Onderzoeksvraag

In welke mate zal klimaatverandering in combinatie met een onbalans in vervoersstromen leiden tot een onevenwichtige verdeling van extra transportkosten over de ruimte in het Rijnstroomgebied?

Model

Econometrisch model: Schatting van het interactie-effect van waterstand en onbalans op de transport prijs per ton.

Resultaat

Het marginale effect van waterstand kan in de "hoge vraag naar transport richting" een bijna twee maal zo groot effect op de transportprijs hebben (7% stijging bij 10 cm daling van waterstand) dan in de "lage vraag naar transport richting" (4% stijging bij 10 cm daling van waterstand). Het effect van lage waterstanden op de transportprijs per ton in de binnenvaart zal in de transportrichting van zeehavens (Rotterdam/ Antwerpen) richting achterland groter zijn dan in omgekeerde richting.